

Največji slovenski dnevnik  
v Združenih državah  
Velja za vse leto - - - \$6 00-  
Za pol leta - - - \$3 00  
Za New York celo leto - \$7 00  
Za inozemstvo celo leto \$7 00

# GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in  
the United States.  
Issued every day except Sundays  
and legal Holidays.  
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 60. — ŠTEV. 60.

NEW YORK, SATURDAY, MARCH 13, 1926. — SOBOTA, 13. MARCA 1926.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

## SUHAČI STRAŠNO VZNEMIRJENI

Suhači skušajo dobiti pomoč predsednika Coolidge-a, da poostre prohibicijsko postavo. — Zastopniki Antisalonske lige bodo obiskali predsednika v soboto. — Mokrači so izvojevali taktično zmago v senatu. — Jug je prepojen z žganjem, — je rekel bankir iz Atlante kongresniku Upshaw-u.

Poroča Carter Field.

WASHINGTON, D. C., 12. marca. — Ker se priljudskih glasovanjih v listih po vsej deželi prikazujejo velikanske mokraške večine, ki dajejo mokraškim senatorjem in kongresnikom na razpolago municio za bitke v kongresu, so se voditelji Antisalonske lige obrnili na predsednika Coolidgea, da zavzame stališče, o katerem upajo, da bo napravilo konec sedanjih agitacij.

Predsednik Coolidge je privolil, da se sestane s prohibicijskimi voditelji v soboto, in suhači upajo, da bodo dobili njegovo pomoč za proti-ofenzivo, katero hočejo vprizoriti v kongresu. Cilj te proti-ofenzive bo ojačiti, ne pa omiliti postavo za izvedenje prohibicije.

Svetovalci predsednika so danes vnaprej navedovali, da bo zavzel glavni eksekutivni uradnik glede tega vprašanja stališče, da se sicer zavzema za izvedenje postave, da pa je stvar kongresa pisati zakone.

Medtem pa so včeraj izvojevali mokrači v senatem judicijarnem komiteju veliko moralno zmago. Suhači so pred par dnevi uničili načrt mokračev, da se vprizori javna zaslisanja glede prohibicijskega položaja. Vsled tega so mokri senatorji enostavno prenesli bojno fronto v senat, kjer je divjala skoro vsaki dan besedna bitka glede povečanja zločina vsled prohibicije in drugih učinkov volsteadovstva.

Suhači so bili presenečeni vspričo tega preobrata v položaju, posebno ker so prišli dosedaj še vedno zmagoviti iz teh bojev, vsaj po njih lastnem mnenju. Privatno pa so suhači zelo vznemirjeni vsled rezultatov neprestanih bojev tekem zadnjih par dni.

Glede tega se ne skušajo varati, vendar pa trdijo, da so kljub učinku teh debat njih velike večine v obeh zbornicah trdne in da bodo glasovali za vsak predlog ali proti vsakemu predlogu natančno kot želi Antisalonska liga.

To vznemirjenje je naenkrat dovedlo suhaške voditelje k spoznanju, da morajo pričeti s proti-ofenzivo, in njih prvi korak obstaja v tem, da skušajo dobiti pomoč predsednika za novo suhaško postavo.

Wayne Wheeler, generalni pravni zastopnik Antisalonske lige, ki je govoril po radio, je rekel, da je glasovanje v listu "prav tako nekoristno kot slavnik v blizardu". Kongres bi ne mogel, če bi hotel, legalizirati piva in lahkih vin v devet in tridesetih državah, v katerih je ta pijača prepovedana na temelju državnih postav.

Ali hočejo ljudje pivo in vino? — je vprašal Wheeler. — Manjšina da, večina pa ne, kajti drugače bi si zagotovila te pijače potom postavnih in rednih metod. Večina se je izrekla glede tega vprašanja, ne enkrat, pač pa ponovno; ne potom poskusnih glasovanj, temveč pri oficijskih volitvah in te večina je zavrnila prošnje za pivo in vino.

Zagovorniki vina in piva niso mogli najti osem in dvajset senatorjev, ki bi glasovali proti prohibiciji dne 1. avgusta 1917, ko je bila predložena resolucija za osemnajsti amendment. Ta peščica možbi lahko porazila resolucijo, a volitve, izvojevane na temelju suhaškega in mokraškega vprašanja, niso pustile niti ene tretine v senatu, ki bi nasprotnovala tej vladni politiki.

Senatni komitej je avtoriziral senatorja Cummins, naj imenuje podkomitej, ki naj razmišlja o različnih predlogah, tikajočih se modificiranju prohibicijskih postav. Podkomitej ne bo vprizoril javnih zaslisanj, pač pa razmišljaj o predlogah ter po-

## Francija svari pred novo vojno

Briand je rekel, da bo v petih letih izbruhnila vojna, če se bo Liga zdrobila radi Nemčije. Mir je večje vrednosti kot pa boj za sedeže. Konečni napr za dosego kompromisa.

ŽENEVA, Švica, 12. marca. — Velika mednarodna bitka glede sedžev v svetu Liga narodov, skupina majhnemu ognju, ki se razširi v večik požar, je zavzela včeraj bolj resno obliko, ko se je vrnil v Ženevo francoski ministrski predsednik Briand. Kot včeraj poročajo, je Nemčija zmaga v svojem boju, da stopi v svet sam, a nepopustljivo stališče različnih narodov je ustvarilo nadaljnjo mrtvilo.

Prvi del boja je končan. Zaveznički so sprejeli zahtevo Nemčije, a sedaj ne vsta. Francija in Anglija, kaj bi bilo mogoče storiti s Poljsko, Brazilijo in Španijo, ki prete z izstopom.

Malo pred polnočjo so krožile izvajalnegovorice, da je namreč italijanski diktator Mussolini načel svojemu zastopniku Scialoju, naj glasuje proti vstopu Nemčije v Ligo, razven če bi nemški delegati privolili v to, da se da septembra meseca Poljski sedež. Slično poročilo je krožilo tudi predvračajnjem, a italijanski delegat ga je začkal. Ugotovili pa so, da poslat poljski zunanji minister grof Skrzynski posebnega sledil svojemu zastopniku Scialoju, naj glasuje proti vstopu Nemčije v Ligo, razven če bi nemški delegati privolili v to, da se da septembra meseca Poljski sedež. Slično poročilo je krožilo tudi predvračajnjem, a italijanski delegat ga je začkal. Ugotovili pa so, da poslat poljski zunanji minister grof Skrzynski posebnega sledil svojemu zastopniku v Ženevi, naj vprizorjačko akcijo, da dovede Nemčijo k popustu.

M. Briand, ki je bolan ter večerpan od svojih izkušenj v teku zadnjih par dni, je imel tekor včerajnjega popoldanskoga sejma sveta nagovor, v katerem je rekel med drugim:

— Ali spoznavate gospodje, d. razmišljamo sedaj, ne o trajnem dežehi v svetu, temveč o miru ali vojni? Če ne bono uspešni, se bodo izjavili Locarno dogovori — in Evropa bo zopet razdeljena v dva ali tri tahta, duh osveta v Evropi bo zopet oživljen in v petih letih bomo imeli nov svetovni konflikt.

Te besede, čeprav ostre, pa niso napravile niti najmanjšega učinka.

Čeprav ni Poljska članica sveta, so poljski delegatje prisotno vali včerajnjemu sestanku. Nemeji ponizani vsled dejstva da čakajo že od sobote pri vrati Lige, prete z odpotovanjem iz Ženeve. To bi bilo strašno nadležno tako za Chamberlaina kot za Brianda, ki spozna, da pomeneto obabiljenje Locarno dogovora na katerem je zgrajen diplomatični sloves obeh. Nemški državniki pa izjavljajo, da jim je vsedj javne mnenje v Nemčiji nemogoče ostati v Ženevi še dolgo časa.

Zaveznički so zahtevali, naj postane Nemčija članica Lige. Šest dan po prihodu nemškega kanclerja ter zunanjega ministra za htevajoči od Nemčije, naj da koncesije, da stopi v Ligo. Locarno dogovor je bil odobren z majhno večino v nemškem državnem zboru in ta večina postaja vsaki dan manjša, čim dalje sede nemški delegatje v Ženevi.

Polkovnik Coolidge, ki je star nad osemdeset let, je popolnoma ohromil.

ročal skupnemu odboru, če naj se vrše javna zaslisanja in kaj naj se zgodi z različnimi predlogami.

Včerajšnja akcija pa ni odločila vprašanja javnih zaslisanj. Ker je ta komitej odločno suhaški,

## Obravnava proti morilcu Marshallu.

Kiropraktik Marshall je bil popolnoma miren, ko je državni pravnik opisoval umor ženske Nobenega razburjenja ni kazal, ko je rekel pravnik, da je bil umor Miss Deitrich peklensko delo.

PHILADELPHIA, Pa., 12. marca. — Sedeč skoro nepremično pred poroto, ki bo odločila njegovo usodo, je poslušal včeraj bolj resno obliko, ko se je vrnil v Ženevo francoski ministrski predsednik David Marshall, okrajnega pravdnika Charles Edwin Foxa, ki je opisoval umor Ane May Dietrich ter imenoval dejanje "delo peklenska".

Brez gamutja je tudi poslušal zahtevo okrajnega pravdnika, najsga očudi radi umora po prvem redu. Marshall je tudi povsem mislio opazoval Foxa, ki je slednji prijet nekega svojega pomilnika za vrat ter pokazal, na kak način je bil izvršen umor.

Okrajni pravnik je povedal na to, kako je obtoženi v svojem uradu odrezal glavo in nogi, kako je skril poznej posamezne dele v Delaware okraju, in kako so jih našli dva dni pozneje. Omenil je tudi aretacijo Marshalla in njegovo priznanje, da je najprej zadavil žensko, ker je baje zapretila, da bo razkrila njune medsebojne običaje.

Okrajni pravnik je razkril, da je Miss Dietrich na dan svoje smrti nosila sliko Marshalla in da je on povedal nekemu prijatelju, "da je ne bo on pustil naslednjega člena ples z nekim drugim moškim". Ta slika je bila edina, katera so našli po njeni smrti. Rekel je, tudi, da se ni nikdar našlo nakita in \$150 v gotovini, katere je imela pri sebi.

Mr. Fox je rekel, da sta bila Marshall in Miss Dietrich prijatelji celih osem let. Trdil je, da je vredna, da je kiropraktor same in da je znal svoje znamenstvo z delčko prikriti svoji ženi.

Nato se je pričelo zaslisanje prič, a le štiri priče so bile zaslisanje. Ta pričevanja so se tukala v glavnem dogovoru, ki se so zavrsili pred časom, ko je Miss Dietrich izgnana in ko so pozneje našli njeno truplo.

## Seatle ima županjo.

SEATTLE, Wash., 10. marca. — Mesto Seattle je dobito sedaj županjo. Mrs. Bertha Landes, predstavnica občinskega sveta ter ženske profesorja Henry Landes z Washington vseučilišča, je bila izvoljena z večino 5400 glasov za županjo. Načnila je proti doseganju župana, dr. Edwin Brownu.

## Skrb za predsednikovega očeta.

PLYMOUTH, Vt., 11. marca. — Zdravstveno stanje polkovnika John Coolidgea, očeta predsednika, ki je že več mesecov bolan, daje povod resnemu vznemirjenju. Dr. Albert Cram iz Bridgewater je rekel, da ni polkovnik že več tednov tako trpel kot tekom zadnjih par dni.

Polkovnik Coolidge, ki je star nad osemdeset let, je popolnoma ohromil.

ročal skupnemu odboru, če naj se vrše javna zaslisanja in kaj naj se zgodi z različnimi predlogami.

Včerajšnja akcija pa ni odločila vprašanja javnih zaslisanj. Ker je ta komitej odločno suhaški,

## Nova odredba Mussolinija.

Italijanski prismuknjeni diktator Mussolini je odredil, da morata biti kapital in delo prijatelja.

RIM, Itačija, 12. marca. — Z izjavo, da so kapitalisti resnični kapitali industrije in da si nista kapital in delo nasprotia, temveč da ima skupina izpoljuje drugo, je bil ministrski predsednik Mussolini odobrenej senata za predlog, aveleno od fašistske vlade, ki uveljavlja delavske sodnike, prisilno arbitracijo med delodajalcem in delavcem in druge delavske reforme. Za predlog je bilo 139 glasov, proti nej pa 27.

Ministrski predsednik je opisal predlog kot "najbolj drzno, pogumno in najbolj revolucionarno reformo, kar jih je uveljavila fašistska vlada tekom svojega obstanja". Ministrski predsednik je rekel, da imajo sedaj fašistske sindikalistične organizacije več kot dva milijona članov.

V odgovoru na izjavo senatorja profesorja Loria, da je moderna smer delavskega gibanja proti internacionali, je vprašal Mussolini: — Ali ni bila vsa doktrina Gompersa, predsednika Ameriške delavske federacije, ki je umrl decembra 1924, najbolj sebični izraz proletarskega sovjetizma, vodenega proti manifestacijam naibolj nezgodnega izključenja vseh narodov in plemen?

— Kapitalisti so danes kapitani industrije, — je nadaljeval Mussolini. — Uspeh njih industrije po menju dobrobit naroda in vsled tega imajo pravico do najbolj skrajne protekcije, katero jih more nuditi vlada. Vlada mora vsled tega uveljaviti odredbe, da zagotovita sodelovanje.

Mussolini je napovedoval uspeh delavske zakonodaje, ker je bil namen fašizma vzgojiti maso z izgonom nevrednih in lenih.

## Angliji se bliža premogovna kriza.

Ministrski predsednik Baldwin se je posvetoval s premogarji o novi premogovni krizi. — Priporočila premogovne komisije, da se aprila meseca zrenha s podporami, so vzbudila v industriji strah.

LONDON, Anglija, 12. marca. — Ministrski predsednik Baldwin se je osebno obrnil na zastopnike delodajalcev in premogarjev ter jih pozval, naj ostanejo mirni in naj ne napravijo nikakih prenaglijenih zaščitnikov v sedanjem kritičnem razmerju.

Namignili so, da vlada ne izključuje razširjenja podpore, čeprav bo to zagotovilo brez pomebe v slučaju premogovjev, kajti končno, vpoštovano v celoti in da bo fenea delegatov, ki se bo vrši kontroverza takoj zoper otvorila danes tukaj, bo izročila poročila, da je vlada, ki je imenovala komisijo, pričela izbirati med različnimi priporočili.

Zato pa je treba nekaj časa, vsaj treba to skrbno uravnavo poročila premogarjev, kajti končno, vpoštovano v celoti in da bo fenea delegatov, ki se bo vrši kontroverza takoj zoper otvorila danes tukaj, bo izročila poročila, da je vlada, ki je imenovala komisijo, pričela izbirati med različnimi priporočili.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRAVJAH.

## USODA BRIANDOVEGA KABINETA

Francija obrača svoje poglede proti Ženevi. — Opazovalci trdijo, da ne more ministrski predsednik preživeti tamošnjega poraza. — "Svet ni še zrel za politiko, obrazloženo v Locarno dogovorih," — pravi Temps.

PARIZ, Francija, 12. marca. — Danes je odpotoval ministrski predsednik Briand v Švico. Prijatelji Brianda so prepričani, da je njegova navzočnost v svetu Liga narodov edina svetla točka na notranjem političnem obzorju Francije, zastrem s temnimi oblaki. Njegovi sovražniki pa se radoste vspričo misli, da bo življenje njegovega devetega kabineta zelo kratko in da bo kabinet padel po njegovem povratku v Pariz, če ne bo mogoč v Ženevi ničesar doseči.

Vsled tega je prvikrat v zgodovini tretje republike usoda francoskega kabineta odvisna od pogajanj v Ženevi.

M. Caillaux je včeraj pojasnil, da je odklonil mesto finančnega ministra, ker mora biti finančni minister tudi ministrski predsednik, če hoče doseči zadovoljive uspehe. Izjavil je, da ima na razpolago tako obsežen finančni načrt, da je segel preko meja finančnega ministrstva in celo preko narodnega ozemlja in da bi bil od tega načrta od

## GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by  
SLOVENE PUBLISHING COMPANY  
(A Corporation)

Frank Saksen, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:  
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"  
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Na celo leta velja list na Ameriko	Za New York so celo leta — \$7.00
Na Kanado	\$6.00 Za pol leta — \$5.50
Na celo leta	\$8.00 Za nisosmetno so celo leta — \$7.00
Na delni leta	\$1.50 Za pol leta — \$5.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in praznikov.

Dopisi bres podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se nasegovati po Money Order. Pri spremembi kraja narodni kav, prosimo, da se nam tudi prejmejo bivališči naznani da hkrtev najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.  
Telephone: Cortlandt 2876.

## DOBRI OTROCI STRICA SAMA

Soglasno s poročili, ki so ravnokar prisla iz Washingtona, pripravljajo tam temeljno izpremembo naturalizacijske postave. V razpravah, ki so se vrstile pred kratkim med delavskim tajnikom Davisonom ter raznimi člani priseljeniškega komiteja poslanske zbornice, je izjavila vlada, da je pripravljena znižati dobo, potreben za naturalizacijo, od petih let na dve leti, "za začeljive priseljence".

To bi bila temeljna izprememba in navidez tudi prednost za priseljence. Administracija Coolida pa gotovo ni znana kot priseljencem prijavlja in vsled tega se mora človek takoj vprašati, v katerem smuči zajec. Tudi ni težko odgovoriti na to. Začasni načrti govorje izrecno le o "začeljivih priseljencih". Tej klasifikaciji se dostavlja, da bi to kratkorocno naturalizacijo dovolili že takim osebam, "kotih usposobljenost naj bi se najprvo temeljito preiskalo".

Z drugimi besedami rečeno, hočejo ustvariti dva razreda državljanov in priseljencev. Izbrati hočejo "čisto dobre" priseljence, katere bi v teku dveh let izpremenili v polnovredne državljanje ter jih na ta način, — vsaj moralčno — prisilili, da ostanejo dobri državljanji vse svoje življenje.

Kandidatom za naturalizacijo po dveh letih bi ne bilo več treba preskrbeti si takozvanimi "prični papiri". Tako ali kmalu po svojem prihodu v dočelo naj bi se tak inozemec predstavil priseljeniškemu svetu, se stavljal pod njega popolno kontrolo ter se pokoril vsaki odredbi te oblasti. Iz namigavanj, katere je bilo čutti v Washingtonu, naj bi te kandidate podvrgli intenzivnemu amerikanizacijskemu procesu ter jih napotili, da nudijo novo stvorjeni priseljenški oblasti popolen vpogled v njih ameriške delavnosti, v njih po-klicu in izven njega.

Povsem jasno je, kaj hoče doseči s tem delavski department. Najprej bi radi vprizorili dirko med priseljenicemi za naklonjenost priseljeniški oblasti. Ker bi smeli le mirno in zadovoljno živeti priseljeni upati, da bodo uspešno prestali državljansko skušnjo, bi se povsem naravno takoj pričel krotični proces s priseljencem. Novi priseljenec, ki je bil "zunaj" mogoče delovan v delavskem gibanju, ki je pripadal svoji delavski stranki ter smatral za samoposeli umetno dobro, da deluje za svojo organizacijo, bi se potolačil z mislio, da bo pozneje, ko bo enkrat postal državljan, obnovil svoje delovanje in da je za gibanje dosti boljše, če si pridobi najprvo polstolno enakopravnost.

Na ta način bi se takoj pristriglo peruti človeka, ki je ravnokar priselil iz evropskega delavskega gibanja. V dobri veri in mogočce z najboljšimi nameni na svetu se bo umaknil tak borilec za delavsko pravico v ozadje ter čakal časov, ko se bo zopet lahko postavljal svojih peruti.

Vladajoči razred te dežele pa zasleduje s tem še nadaljnji cilj. Pravi, in povsem po pravici, da se ne bo na ta način ujeti priseljene nikdar pridružil kakemu resničnemu delavskemu gibanju. Le izjeme so ljudje, ki morejo prenesti par let popolnega izoliranja, ne da bi izabilo zanimanja in okusa za delavsko gibanje. Kar je resnično glede Evrope, se se tisočkrat bolj prilega razmeram, ki prevladujejo v Združenih državah. Tukaj uplya takozvani amerikanizacijski proces še bolj temeljito kot kje drugod. Mladega človeka napolni z novimi, dotedaj nepoznanimi interesni in tukaj se izvrši proces učenja hitrejše kot v Evropi.

Istočasno pa se hoče tudi onim, ki žive tukaj nepostavno, nujiti priliko, da se naknadno registrirajo ter plačajo naglavni davek. Jasno je, da naj bi se to ne zgodilo iz gole ljubezni do ljudi, ki

se mude nepostavnim potom v deželi, pač pa se hoče s tem prepričati nevarnosti, da postanejo ti ljudje s časom sovražniki in nasprotniki obstoječih naprav.

Nova način naturalizacije ni bil izkuštan na korist delavstva, temveč na korist vladajočega razreda. To je ugotovljena stvar. S tega stališča mora zavzeti vse zavedno delavstvo pozicijo proti načanam velkakapitalistov in izkorisťevalev.

## Dopisi.

## Export, Pa.

dass je bilo seveda baš nasprotno. Imeli pa smo korajoč, kar je tudi nekaj štetlo. Poleg tega sem bil v svojih osemanajših letih, kar delam pod zemljo, parkrat brez dela, ker ga nisem mogel dobiti. In povem vam, da je bila tedaj bolj trda kot danes. Nihče ni simpatiziral z menom; "delati nočē"! — Hodil sem od rova do rova ter čakal pri kaki ograji na bosa, da je prišel iz jame. — Ne potrebujevo! — je bil odgovor in šel sem naprej k nadaljnemu rovu, kjer je bil izid mojih prošenj isti. Povem vam, da sem sam nad sabo obupaval. Drugi pa, ki so delali, so se pritajeno v pest smejali. In tako so šli prihranki še hitrej kot da sem bil na stavki. Zato pravim: večer je dolgotrajen stavkar, ali še večji večer je brezposelnec. — Stavkarji so po navadi v skupinah po vsem okraju ter imajo kolikor toliko simpatij s strani ljudstva in tu in tam tudi kaj podpore. — Joj pa brezposelnemu! Zato bi a' peljal na Glas Naroda, da bi začel nabirati za one v pittsburghskem okrožju. Tam so številne družine, ki može že leto dni ali več ne delajo, bodisi da ne morejo dobiti dela, ali pa da imajo bolezen v družini. Tovarne so pa tudi prepolnjene in tudi tem pravijo: — Pojd v rov, kaj iščeš, tukaj! — Ni še dolgo temu, kar sem čital v Prosveti dopis rojaka iz Westmorelanda. Ta rojak ne izraža posebnih težav, vendar je videti, da jim gre precej trda, ker se obrača na Jelmo to asesment. Glas Naroda lahko prizadetim pomaga, ker ima mnogo vpliva med rojaki v Ameriki in njegov klic za pomoč gačovo ne bo zamen.

Sedaj pa še nekaj. Čital sem tudi Rev. Trunkov zagovor radi zadeve tukajšnjega rojaka. Ne, Trunk ni pisal o mrhovini, pač pa o "šintarjih", kar pa ima ravno isti pomen, ker dogečejerji v Ameriki navadno le pse pobirajo. Tukajšnji gospod Poljak ni ravnal dosledno; toda pri tem ne more disti pomagati; če ne krsti otroka danes, ga bo jutri. Pri poroki pa: če ne ti, hajd drugam! In on to dobro ve. Mislite si, kako se je gospod v pest smejal za vratmost, ko je naš nesrečni rojak zbegnan, hodi okrog. Pomislite si, kakšen vtip je to napravilo na vas, kar prav gotovo ne bo veri koristilo. To je bilo nekaj izrednega. Ko bi nač človek ne bil takod opustljiv in pozabljen, bi se tak slučaj množili in tudi takci gospodje bi stali pri rovih in prošli za delo. Rev. Trunku svetujem, že je res izobražen, naj se rajši česa drugega loti, da se ne bo več smešil po Pisem polju. On je dober pisatelj, kar vemo iz Mohorjevih knjig; lahko bi res kaj lepega v njegovem preteklosti, to dejanje mi prihalo od sreca. Nabrat je med svojimi ožjimi somišljenci stotak, s katerim razpolaga. Gotovo je, da oni, ki niso naročniki A. S. in takozvani rdečkarji ne bodo dobili ničesar. Sedaj imamo priliko, zaletavati se v Glas Naroda, češ: kje si in koliko si ti nabral! Vidi, mi smo prvi stavkarjem prisločili na pomoč. Sedaj vidite, kdo je za vas, dejavje!

Podobno je zgneten dopis iz Forest City v eni zadnjih številki lista A. S. K temu ne bom nis konsentiral, kot delavej naj sodijo sami. Glas Naroda je nabiral za nas v West Morelandu, West Virginiji, Novi Škociji in tekom drugih številnih stavk drugod, ki so jih imeli premogarji ter so bili priseljeni naši ljudje. Pri tem pa niz zahteval potrdil društvenih ali farnih uradov, komu da je bila podpora izredna. Prispevki je pošiljal društrom ali zanesljivim osebam, nakar so si jih razdelili med seboj. In pri tem ni igralo vlogo, kaj si! Ali si pobölen, ali si "socij", vsak potreben je nekaj dobil. Popolnoma odobravam zadržanje Glasu Naroda v tej stavki, ker če bi bila sila velika, bi bil že prišel na dan. Bilo je pa tudi čutiti od mnogih stavkarjev, da lahko izhajajo še precej časa brez pomoči. Če pomislim sam na sebe, imam 23 mesecov skupen v stavki, vidim, da sem prvih 16 mesecov še izhajel, zadnjih 6 ali 7 mesecov, ko smo stavkarji videili, da se opravimo nič, pa smo šli na delo. In ko smo stopali pred bošo, smo se obnašali, kateri da ima še vsak po par stotakov v žepu, pa besed, da sporocim vsem pri-

se mudi nepostavim potom v deželi, pač pa se hoče s tem prepričati nevarnosti, da postanejo ti ljudje s časom sovražniki in nasprotniki obstoječih naprav.

Nova način naturalizacije ni bil izkuštan na korist delavstva, temveč na korist vladajočega razreda. To je ugotovljena stvar. S tega stališča mora zavzeti vse zavedno delavstvo pozicijo proti načanam velkakapitalistov in izkorisťevalev.

Dopisi.

Export, Pa.

Stavka v okrožju trdrega premoga je sedaj kontana. Bilo je precej pozornosti tako med nami kakor tudi med unijskimi premogarji z ozirom na njen izid, ker kazalo je, da bo trajala do prihodnje spomladi (1927). Tako bi bila pričinka, da se jim pridružimo v velenem boju tudi ostali premogarji in tako tudi mi. Vse to je sedaj preprečeno vsled trdne volje premogarjev in njihovih vodij, ki so izjavili, da vztrajajo do konca, pa če tudi je treba vzdržati leto, dve ali pet. Mogotev je upadel pogum in premogarji bi bili lahko nekaj več dosegli kot so. Toda kaj je videti, so zadovoljni s tem, kateri so dosegli. torej — dobro.

Ob novem letu se je pisalo, kot znano, da se imajo vrsti pogajanja na končanje stavke, in pri tem je bilo tudi nekaj duhovnih gospodov priseljenih. Operatorji so vse pogojne in drugo enostavno zavrgli. Takrat je seveda kazalo, da zna stavka res trajati do prihodnjega leta. Mnogi so začeli dvomiti glede premogarjev, če bodo mogli vzdržati do konca ali ne. Premogarji so imeli simpatije Mine Workers organizacije, kakor tudi drugih organizacij, kajti jasno je bilo, če se operatorjem posreči ukončiti premogarje v okrožju trdrega premoga, da bodo potem planili tudi po drugih premogarjih in delavcih v drugih strokah industrije. Pričeli so torej zbirati prispevke ter jih pošiljati premogarjem v pomoč, in kakor smo videli v angleških časopisih, poslali so jim vsote, kakor še nikdar ne kakšnega skupin. — Med nam Slovenci ni bilo baš kažeke gibljiva, zlasti spočetka ne, in ker so ondotni premogarji še primeroma dobro delali pred stavko in tudi poprej, ker trdi premog ne tekmuje z mehkim premogom, razen če se ga importira iz Anglije ali od drugod. Zato smo bili uverjeni, da prvih par mesecov stavke bomo že na kač način pretolkli.

Torej poglejmo nazaj. Znano je, da je list Ameriških Slovencev pri izrabil priliko, ko je bilo videti, da utegne stavka premogarjev traži še kažeke pol leta, da si je torej omenjeni list zagotovil "pull"; pričel je pobirati darove za stavkarje. Toda če pogledamo v njegovem preteklosti, to dejanje mi prihalo od sreca. Nabrat je med svojimi ožjimi somišljenci stotak, s katerim razpolaga. Gotovo je, da oni, ki niso naročniki A. S. in takozvani rdečkarji ne bodo dobili ničesar. Sedaj imamo priliko, zaletavati se v Glas Naroda, češ: kje si in koliko si ti nabral! Vidi, mi smo prvi stavkarjem prisločili na pomoč. Sedaj vidite, kdo je za vas, dejavje!

Podobno je zgneten dopis iz Forest City v eni zadnjih številki lista A. S. K temu ne bom nis konsentiral, kot delavej naj sodijo sami. Glas Naroda je nabiral za nas v West Morelandu, West Virginiji, Novi Škociji in tekom drugih številnih stavk drugod, ki so jih imeli premogarji ter so bili priseljeni naši ljudje. Pri tem pa niz zahteval potrdil društvenih ali farnih uradov, komu da je bila podpora izredna. Prispevki je pošiljal društrom ali zanesljivim osebam, nakar so si jih razdelili med seboj. In pri tem ni igralo vlogo, kaj si! Ali si pobölen, ali si "socij", vsak potreben je nekaj dobil. Popolnoma odobravam zadržanje Glasu Naroda v tej stavki, ker če bi bila sila velika, bi bil že prišel na dan. Bilo je pa tudi čutiti od mnogih stavkarjev, da lahko izhajajo še precej časa brez pomoči. Če pomislim sam na sebe, imam 23 mesecov skupen v stavki, vidim, da sem prvih 16 mesecov še izhajel, zadnjih 6 ali 7 mesecov, ko smo stavkarji videili, da se opravimo nič, pa smo šli na delo. In ko smo stopali pred bošo, smo se obnašali, kateri da ima še vsak po par stotakov v žepu, pa besed, da sporocim vsem pri-

se mudi nepostavim potom v deželi, pač pa se hoče s tem prepričati nevarnosti, da postanejo ti ljudje s časom sovražniki in nasprotniki obstoječih naprav.

Nova način naturalizacije ni bil izkuštan na korist delavstva, temveč na korist vladajočega razreda. To je ugotovljena stvar. S tega stališča mora zavzeti vse zavedno delavstvo pozicijo proti načanam velkakapitalistov in izkorisťevalev.

Dopisi.

Export, Pa.

Stavka v okrožju trdrega premoga je sedaj kontana. Bilo je precej pozornosti tako med nami kakor tudi med unijskimi premogarji z ozirom na njen izid, ker kazalo je, da bo trajala do prihodnjega leta. Mnogi so začeli dvomiti glede premogarjev, če bodo mogli vzdržati do konca ali ne. Premogarji so imeli simpatije Mine Workers organizacije, kakor tudi drugih organizacij, kajti jasno je bilo, če se operatorjem posreči ukončiti premogarje v okrožju trdrega premoga, da bodo potem planili tudi po drugih premogarjih in delavcih v drugih strokah industrije. Pričeli so torej zbirati prispevke ter jih pošiljati premogarjem v pomoč, in kakor smo videli v angleških časopisih, poslali so jim vsote, kakor še nikdar ne kakšnega skupin. — Med nam Slovenci ni bilo baš kažeke gibljiva, zlasti spočetka ne, in ker so ondotni premogarji še primeroma dobro delali pred stavko in tudi poprej, ker trdi premog ne tekmuje z mehkim premogom, razen če se ga importira iz Anglije ali od drugod. Zato smo bili uverjeni, da prvih par mesecov stavke bomo že na kač način pretolkli.

Torej poglejmo nazaj. Znano je, da je list Ameriških Slovencev pri izrabil priliko, ko je bilo videti, da utegne stavka premogarjev traži še kažeke pol leta, da si je torej omenjeni list zagotovil "pull"; pričel je pobirati darove za stavkarje. Toda če pogledamo v njegovem preteklosti, to dejanje mi prihalo od sreca. Nabrat je med svojimi ožjimi somišljenci stotak, s katerim razpolaga. Gotovo je, da oni, ki niso naročniki A. S. in takozvani rdečkarji ne bodo dobili ničesar. Sedaj imamo priliko, zaletavati se v Glas Naroda, češ: kje si in koliko si ti nabral! Vidi, mi smo prvi stavkarjem prisločili na pomoč. Sedaj vidite, kdo je za vas, dejavje!

Podobno je zgneten dopis iz Forest City v eni zadnjih številki lista A. S. K temu ne bom nis konsentiral, kot delavej naj sodijo sami. Glas Naroda je nabiral za nas v West Morelandu, West Virginiji, Novi Škociji in tekom drugih številnih stavk drugod, ki so jih imeli premogarji ter so bili priseljeni naši ljudje. Pri tem pa niz zahteval potrdil društvenih ali farnih uradov, komu da je bila podpora izredna. Prispevki je pošiljal društrom ali zanesljivim osebam, nakar so si jih razdelili med seboj. In pri tem ni igralo vlogo, kaj si! Ali si pobölen, ali si "socij", vsak potreben je nekaj dobil. Popolnoma odobravam zadržanje Glasu Naroda v tej stavki, ker če bi bila sila velika, bi bil že prišel na dan. Bilo je pa tudi čutiti od mnogih stavkarjev, da lahko izhajajo še precej časa brez pomoči. Če pomislim sam na sebe, imam 23 mesecov skupen v stavki, vidim, da sem prvih 16 mesecov še izhajel, zadnjih 6 ali 7 mesecov, ko smo stavkarji videili, da se opravimo nič, pa smo šli na delo. In ko smo stopali pred bošo, smo se obnašali, kateri da ima še vsak po par stotakov v žepu, pa besed, da spor

## Najstarejši človek na svetu.

Najstarejši človek na svetu je baje William Smidt, rojen v Sanfieldu blizu Belfasta 1801. Letos torej dopolnjuje 125 let. Staree živi kakor kak Špartance v napok porušeni bajti v ulsterni grofiji in njegove edine dohodke predstavlja stanovska penzija, ki znaša deset šilingov na teden, katere mu izplašuje angleška država.

### ODŠKODNINA PARIŠKE PLESALKE

Pariška publika dobro ve, da se v tretjem oddelku civilnega tribunala običajno obravnavajo pikantne zadeve, zato je naravno, da je tudi oni dan bila dvorana polna, ko so gospodje v tem oddelku vzeli v pretres zadevo med znanimi plesalkama Jeanne Chaslesovo in Olge Soutzovo.

Gospodična Chaslesova je resna svečenica Terpsiore, saj je angažirana kot plesna profesorica na konservatoriju in na Theatre-Française. Gospodična Soutza pa je vrlo dovezeta mlada umetnica v Operi in se imenitno zasuče na postih.

Zgodilo pa se je v dneh pred pire pred ostalimi občani. Nekega pustom, da je gospodična Soutza že pa brhka vdovica izginila sodelovala pri gala - soareji v ele-

brev sledu. Mesar Kolberger se je gancem pariskem klubu Epatant izgovarjal, da mu je ušla v Ameriko in nato stalo v časopisih, da riko.

Par je skrbno skrival svoje pre-

čutnosti, da je splet vzdolj vodil do najboljši lek in najboljši zdravnik.

— So pa še druge stvari, ki nategajo zanimati svet. Zato povem naravnost: nikoli nisem prezrl pipo in tobaka, ki sem ga vedno vlekel z nepopisnim užitkom. Pipa mi je bila vedno velika rešiteljica ter mi je pomagala pretrpeti marsikatero hrdlico uro. Tudi zastran alkohola ne morem reči, da bi ga sovražil. Jaz sem dajal med alkoholnimi pijačami prednost rumu. Sedaj pa si kupim vsak petek stekljerico črnega vina in ga popijem z velikim užitkom.

Smidt se, prav dobro spominja bitke pri Waterloo, kjer je bil Napoleon poražen leta 1815. Takrat je bilo starec 14 let. Triflkat je skušal priti v Wellingtonovo vojsko, da bi mogel od bližu videti Bonaparta, toda vsakokrat mu je načer izpodletel.

— Oženil sem se, — pravi, — ko mi je bilo 63 let in mi ni prav nič žal, da se je zgodilo tako pozno. Če bi bilo mogoče, bi storil to še pozneje. Ne morem vam dospovedati, kako težko je ustreči ženski, ki se neprestano bori za prvenstvo v zakonskem jarmu. K sreči je moja žena umrla pred mejo, tako, da mi je ostalo še nekaj let mirnega življenja. Iz tega zakona mi je ostala ena edina hički, ki živi danes na Škotskem.

Moje življenje je zlaj čisto primitivno. Navadil sem se, da živim čim preprosteje in enostavnejše. Oblike bi rad popolnoma zavrgel, sodim pa, da mi tega ne bo mogoče storiti. Zato sem se pa navadil, da spim brez srajce in brez pižame. Uverjen sem namreč, da prihaja nešteto bolezni od tega,

— ker se ljudje ne znajo primerno oblačiti in zato neprestano poblevajo. Doslej sem bil jaz tem pogledu srečna izjema in mislim, da mi je bilo baš radi tega dano dočakati lepo starost, v kateri imam še vedno veselje do življence.

### POSLEDICA LJUBOSUM- NOSTI

V Innsbrucku je pred nekaj tedmi preminal v visoki starosti cndotni mesar Leopold Kolberger. Na smrtni postelji je poklical k sebi duhovnika in mu izpovedal svoje grehe. Izpovedal pa je tudi strašno dramo ljubosumnosti, ki se je bila dogodila pred dvajsetimi leti. Tedaj je mesar Kolberger živel še v rodni svoji vasi Wimpasing, kjer se je prezivil z živinsko trgovino in vodil dobro uspevajočo mesarijo. Po smrti svoje žene je vzel k sebi brhko vdovico Agnes Huttner, v katero se je zanjubil. Dolgo vrsto let sta živela v zadovoljnem dňju zakonu, dokler ni prišel vmes mladi mesarski vajence. Neutešena Agnes se je zanjubila v mladega vajence. Ko je mesar opazil izprenembo na netresi, je zapodil vajence od hiše in s pohotal v vdovico. Par mesecov pozneje je spoznal, da mu je pričutna v drugem stanu. V konservatoriju in na Theatre-Française, Gospodična Soutza pa je žila mesarja, da je pravi oče, dočim je mesar sumil bivšega vajence v Operi in se imenitno zasuče na postih.

Chaslesova je takoj vložila tožbo. Kajti, to je res, ona je zamislila docični ples, toda ne v vsem tako, kakor ga je plesala gospodična Soutza; Chaslesova n. pr. ni predpisala, da bi se plesalka

n. pr. predlagala, da bi se plesalka

&lt;p

**SLEPOTA PRI ŽIVALIH  
OZDRAVLJIVA**

Vsek dan nas znanost preseči z novim uspehom. Svečarski listi poročijo o uspehu E. Guyenota, profesorja na ženevskem univerzitetu, ki je sicer za enkrat še malopomenben, ki pa utegne postati v doglednem času prav epochalnega značaja.

Profesor Guyenot se že več let bavi s problemom slepote pri živalih. Izvršil je tekom dolgoletnega prakticiranja neštevilno eksperimentov na živalih nižjega reda in posrečilo se mu je, da je marsikateri vrnil izgubljeni vid.

V razgovoru z dopisnikom velikega londonskega dnevnika je profesor razlagal, kako se mu je posrečil eksperiment na neke vrste močeradu. Prerezal je živali optični živec, ki spaja mrežico z možgani, radi česar je seveda močerad oslepel. Ta prvi poskus je služil profesorju le v to, da je potrdil njegovo teorijo, da začne namreč očesna vlakena takoj po operaciji znova poganjati v smeri proti možganom.

Očesne celice, — je dejal profesor, — imajo izrazito lastnost, da hitro regenerirajo privržana vlakena in usmerijo, če so okoljščine ugodne, njihove poganki proti staremu optičnemu živcu odštejejo možgane, radi česar žival zopet spregleda.

Na podlagi tega dejstva je eksperimentator poskušil s cepljenjem oči, ki jih je izrezal zdravemu močeradu ter jih prenesel v očesne vltoline operirane živali.

Cepljene samo na sebi, — je izjavil profesor, — ni bogzna kakso delikatna operacija: važno je le, da cepljeno oko obnovi kontakt z možgani. Reči morem, da so moji poskusi, vsaj v teoriji, pokazali pozitiven uspeh.

Profesor je časnikarju pokazal tri močerade, na katerih se mu je operacija posrečila. Približal je reko posodi, v kateri se je nahajjal operirani močerad, ne da bi se najmanj dotaknil površine vode. V hipu je močerad priplaval na površje in sledil slaherni kretnji profesorjeve roke. To je bilo močede le, ker je žival videla.

Proti koncu razgovora je učenjak izrazil upanje, da se mu bo do slhene eksperimenti posrečili tudi na podzrahanah in na višje razvitih sesaleh. In poln optimizma je dodal:

— Mislim, da ni več v nedogledni dalji čas, ko bomo lahko rekli o žloveku, kar moremo danes žal reči samo o živalih: Boditi luč v tvojih očeh!

**REFORMA KOLEDARJA**

Učenjaki, znanstveniki in drugi praktični se že dolgo trudijo, da bi spremenili koledar in ga prilagodili novim ekonomskim in socijalnim prilikam. Vprašanje reforme koledarja se obravnava tudi pred Zvezno narodov, kateri je bilo predloženih več načrtov za preureditev koledarja. — Glasoviti astronom Svante Arrhenius slikal v neki reviji leta bodočnosti tako-le:

Leto bo imelo 52 tednov in 1 dan. Vsako četrto leto je je prestopno in se mu dostavi še en dan. Vsako četrletje naj bi obstojało iz trinajst enakih tednov, tako da bi 1. april, 1. julij in 1. oktober padel na nedeljo. Prvi mesec vsakega četrletja naj bi imel po 5 nedelj, ostala dva pa po 30 dni s štirimi nedeljami. Tako bo imel vsak mesec 26 delovnih dni.

Nekateri zahtevajo še radikalnejše reforme, a vsak v drugem smislu. Tako na primer so nekateri mnenja, naj se koledarsko leto dočela krije s solnčnim, drugi pa zopet predlagajo leto, ki bi imelo 13 mesecev po 28 dñi. Tako leto bi mnogo primognilo k izboljšanju socialnih razmer. Vsečktor je vprašanje reforme koledarja še odprtih in ni gotovo, če se bo Zvezna narodov sploh odločila za kakšo reformacijo.

**Knjigarna "Glas Naroda"**

**MOLITVENIKI:**

Duša popolna .....	1.—
Marija Varhinja:	
v platno vezano .....	.80
v fino platno .....	1.00
v usnje vezano .....	1.50
v fino usnje vezano .....	1.70

Rajski glasovi:	
v platno vezano .....	1.00
v fino platno vezano .....	1.10
v usnje vezano .....	1.50
v fino usnje vezano .....	1.70

Skrbi za dušo:	
v platno vezano .....	.80
v usnje vezano .....	1.65
v fino usnje vezano .....	1.80

Sveti Ura z debeliimi črkami:	
v platno vezano .....	.90
v fino platno vez .....	1.50
v usnje vez .....	1.60

Nebesa Naš Dom:	
v usnje vezano .....	1.50
v fino usnje vezano .....	1.80

ANGLEŠSKI MOLITVENIKI: (ZA MLADINO.)	
Child's Prayerbook:	
v barvaste platnice vezano .....	.30

Child's Prayerbook:	
v belo kost vezano .....	1.10

Key of Heaven:	
v usnje vezano .....	.70

Key of Heaven:	
v najfinješ usnje vezano .....	1.20

**(ZA ODRASLE.)**

Key of Heaven:	
v fino usnje vezano .....	1.50

Catholic Pocket Manual:	
v fino usnje vezano .....	1.30

Ave Maria:	
v fino usnje vezano .....	1.40

POUČNE KNJIGE:	
Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši .....	.10

Angleški slovenski in slovensko angleški slovar .....	.90
Dva sestavljenia plesa: četvorka in beseda pisano in napisano .....	.35

Domači vrt, trdo vez .....	1.—
Domaci živinozdravnik .....	1.25

Domaci zdravnik po Knajpu .....	1.25
Govedoreja .....	.75

Gospodinjstvo .....	1.—
Jugoslavija, Mehik 1 zvezek 2. zvezek 1—2 snopič .....	1.80

Kubična računica, — po meterski meri .....	.75
Katekizem, vezan .....	.50

Kratka srbska gramatika .....	.30
Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano .....	1.00

Kako se postane ameriški državljan .....	.15
Knjiga o dostenjem vedenju .....	.50

Ljubavna in snubilna pisma .....	.50
Mlekarstvo s črticami za živinorejo .....	.75

Nemško - angleški tolmač .....	1.20
Največji spisovnik ljubavnih pism .....	.80

Nauk pomagati živini .....	.60
Najboljša slov. kuharica, 668 str. ....	5.00

Naše gobe, s slikami. Navodila za spoznavanje užitnih in strupnih gob .....	1.40
Nasveti za hišo in dom; trdo vezana broširana .....	.75

Naša zdravila .....	.50
Nemška slovnicna .....	.60



# BELE ROŽE

ROMAN V DVEH DELIH.

Za "Glas Naroda" pripeljal G. P.

46

(Nadaljevanje.)

Spini jo je izpastil, a omahnil pred tijenimi nogami na kolena ter pričel pokrivati njeni lepi roki s poljubi. Ona je ta dopustila, a tečno stvari svoji usenki in njene poteze so dobole v sled tega ono predeasno ostrost, ki ne obeta ničesar dobrega. Knečno je dvignil svoj pogled proti njej.

— Se eno leto, polno, dolgo leto in prosta boste vsakega varuh — je rekla počasi. — Ali boste imela potem pogum postati moja, proti volji vaših sorodnikov?

— Pogum je mogoče moja najboljša lastnost, — je odvrnila in nju niti na misel, da ni rekla "da", njeni, previdnemu in nezavrnemu. Kratka, brezpomembna fraza je očividno vsebovala zanuj vse, po čemur je toliko časa koprnel in v vzkljukom veselja je skočil na noge, objel vtiklo postavo ter jo prične poljubljati s strastjo napol izstražanega.

— Torej cez eno leto, — do takrat moram skrivati svojo srečo, — je rekla z napol zadušenim glasom. — Sigrid, moja gospodarica, — moja kraljica! Tvoj sem, — razpolagaj z menom.

Fini inštinkti se je že davno svaril Sigrid pred tem človekom. Zdalo se ji je, da bi najmanjši povod izpremenil tega sužnja v neizprosnega trinoga. Da kaj takega ne sme sploh priti!

— Previdnost, Ferrando, previdnost, — je prosila. — Kaj je eno leto? Histro poteče in vsaka neprevidnost bi nama lahko škodovala. Moj varuh . . .

— Da, on je vaš varuh in ž njim moramo računati, — je rekla Spini mruč.

— In ž njim se povrhu kot možem moje sestre. — Sorodniških verig se ne sme podcenjevati,

— Ali ste tako prepričana, da so te verige legitimne?

— Legitimine! Kaj naj razumem pod tem?

— Seveda le v smislu, če je grofica Iris tudi resnično vaša sestra! — je rekla Spini počasi in preže.

— Saj vendar veste, da ste dvojčka. — Miss Fuksija naju je vedno imenovala twins, — je vzkliknila Sigrid, vsa presečena.

Spini je skomignil z ramama, te se čudno smehljal.

— Ali se varuje družinsko skrivnost tako dobro, da niso poučeni niti vsi člani hiše! — je vprašala.

— Dam vam svojo besedo, kaj drugega naj vem kot to, da je Iris moja sestra in da sta dvojčka! — je vzkliknila Sigrid s tako zavetim presečenjem, da je bil Spini prepričan.

— No, potem sem jaz slučajno izvedel za to veliko tajnost, — je rekla pritajenim glasom. — Žal mi je, da sem izgovoril, kajti če vas niso obvestili o tem, so že morali imeti razloge za to.

— Izgovorili pa ste ter morate sedaj dokončati, — je vzkliknila Sigrid, smrtno-bleda. — Kaj veste! Ali hočete izpodkopati moj mir s temi namigavanji? Sedaj ste dolžni govoriti! Kakšen madež viši na meni?

— Sigrid, Sigrid! — je vzkliknil Spini, prestrašen. — Na vas ne visi nikak madež, vi ste pristna hčerka svojega očeta. Vi, — prav imate, sedaj moram govoriti. Torej najprvo moj vir. V Rimu sem se seznanil z nekim starim duhovnikom, ki je bil pred številimi leti kaplan v italijanskem poslanstvu. Stari gospod je sedaj nameščen v vatikanski knjižnici, v katero sem, kot veste, pogosto zahajal, da študiram. Pričela sva govoriti in ker sem postal pozoren na kraj njegovega dolgoletnega bivanja, sem ga vprašal, če je poznal veče starise.

Zgodstavljam vam, Sigrid, spomin starega gospoda je bil kot dober leškon, — kajti nikdar ni odpovedal. Seveda je poznal vaše starise, kavalirskega, a vedno globoko otožnega grofa Vrbškega in njegovo nezno, resignirano ženo, posebljeno dobroto. Pol leta po prihodu Vrbških v Kairo ste bila rojena in stari duhovnik, moj priatelj, vas je krstil.

— Jaz! In Iris! . . . — je vprašala Sigrid brez sape, ko je Spini prenehal.

— Majhno deklico sta prinesli zakonska s seboj, zelo majhnega otroka, katerega sta imenovala Iris, — je nadaljeval Spini obotovanje. — Moj priatelj je mnenja, da je bilo dete staro šest do deset mescev, slabotno bitje, kojega živiljenjsko lučiko se je vzdržalo v umetnem potom. Pa tudi vi, Sigrid, ste prišla na svet tako slaba, da je grof Vrbški takoj poslal po duhovnika, da vas krsti. Ob postelji grofice, vaše matere, se je vršilo slovesno dejanje in ko so vam zanj položili v zibelko, ste pričeli jokati in iz sodnjenje sobe je prisila vratiti z ostalim otrokom v naročju. Tedaj pa je čul duhovnik, kako rekla grofica: — Moj Bog, — prav kot da bi bila dvojčka! Grof je pa odvrnil: — Naj bosta. Tvoja kri ali ne. Tvoja ljubezen do nene ne bo odtegnila malo Iris materinske ljubezen. Moj otrok je in nosil bo moje ime. — Tedaj pa je rekla vaša mati: — Amen. — Duhovnik je po pravici domneval, da je Iris nelegitimno dete in izbesed, katere sem slišal iz ust duhovnika, je gotovo, da sta vi in Iris hčerki enega očeta.

Spini je umolnil in tudi Sigrid ni govorila. Bleda kot smrt je zrila zanjušljeno preko terase.

— Sigrid, ali vas je tako prizadelo? — je vprašala Cavaliere, ko je predolgo molčala.

— Ali ste mi povedali resnico in ari domnavate, da je govoril

## ZDRAVE IN ZADOVOLJNE

so ženske, ki so proste bolečin in slabosti.

Odpomoč jim da

## SEVERA'S REGULATOR

CENA \$1.25.

Splešna tonika za zdravljenje bolezni, ki so posebno ženskam lastne.

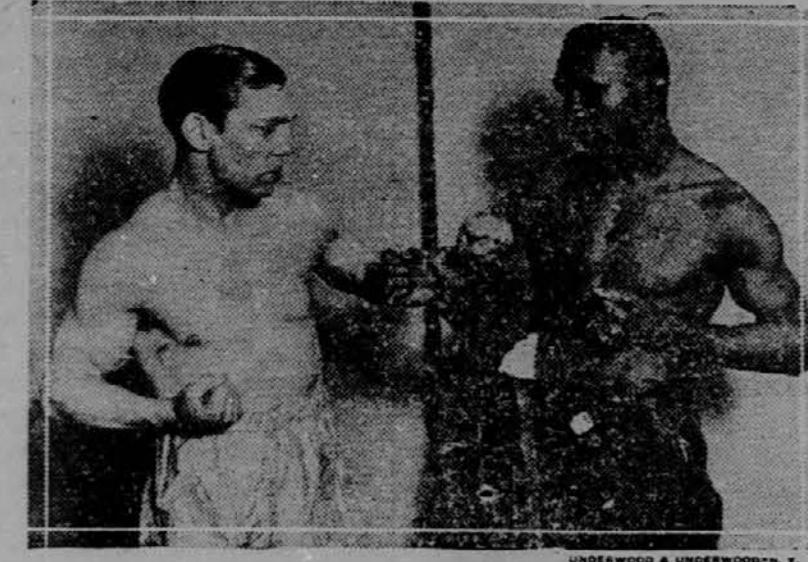
"Bila sem potra in jako slaba," pravi Mrs. F. Matousek, Taylor, Nebr. — "Kazem občutne ženske slabosti je bila tudi moja prebaava slaba, pa tudi drugi nevarni znaki so se pojavljali. Sledel dobremu navetu sem nekaj časa Jemala Severov Regulator in Balzal z največjimi uspehi. Sedaj sem zdrava in vesela."

Kupite Severa's Regulator  
pri svojem lekarnarju.

**W. F. SEVERA CO.**

CEDAR RAPIDS, IOWA

## IZ ŠPORTNEGA SVETA



Pred kratkim se je vrnila v newyorškem Madison Square Garden rokoborbu med Harrym Grelom in zamoreem Tiger Flowsom. Zmagal je zamorec. Rokoborbo je gledalo 20.000 oseb, ki so plačale nad stotisoč dolarjev vstopnine.

duhovnik resnico? — je vprašala, mesto da bi odgovorila na vprašanje.

Spini je skomignil z ramama.

— Le pomislite. Kakšen interes bi imel na tem, da me nalaže glede družine, koje ime sem slučajno omenil, ne da bi skušal kaj izvesti. To mi ni prišlo niti na misel. Hotel sem le izvedel, če je duhovnik poznal vas! To, kar je govoril on, tudi ni imelo nobenega sledu sovraštva. Veselil se je svojega znanstva z grofovskim parom in ko sem mu nato povedal, da je Iris poročena in s tem, mu je prosil, naj se ne poslužim teh razkritij, čeprav je domneval, da je to javna družinska skrivnost, — kot jih je dosti.

— Gotovo, — je rekla Sigrid mehanično, a njen pogled je bil še vedno izgubljen v daljave. — Gotovo, kot jih je dosti. To poročilo . . . Če nisva dvojčka, sva vendar sestri!

— V tem smislu, da ste vi in kneginja hčerki istega očeta.

Sigrid je mehanično prikimala. Nato pa ji je prišla neka misel.

— Bog ve, če je to znano Marcelu?

Spini je skomignil z ramama.

— Mogoče. Saj ve te, grof, vaš oče, mu je zapustil pismo, koje vsebine niste izvedeli. Človek bi vsled tega skoro domneval. To pa je brez vsakega pomena ter brigata izključno le kneza samega. Moje poznavanje tozadnih dejstev bi nikakor ne napotalo kneza, da privoli v najino zvezzo. V takem slučaju bi imel pač kaj boljšega . . .

Nehal je govoriti ter se skrivnostno nasmehljal.

— Kaj je? Kaj imate? — je vprašala Sigrid.

— Treba bi bilo dognati, če ni navadna izmišljotina, — je nadaljeval Spini zamišljeno. — Čeprav je vir kašen, tiči v njem vendar nekaj resnice.

Sigrid je nestrpno udarila z nogo ob tla.

— Kaj hočete s temi namigavanji? — je rekla. — Kaj veste? Pravico imam izvedeti to!

(Daleč prihodnosti)

A. Roscena:

## Lilijana.

V modrem salonu velikega orientalskega hotela je premagoval Gilberto poslednje odpore lepe gospice s plavimi laskami in hrepenečimi očmi, modrimi in mističnimi kakor more.

Vdel jo je nekaj dni prej, spala je v posedni sobi in za čas obeda je sedela prav blizu njegove moke.

Običajka se je elegantno, popolnoma po angleški modi: nosila je majhen, trdo izlikan ovratnik s črno kravato iz fine svile, ki jo nadaljeval s plemenito ali ne naučeno eleganco na ujne grudi. Natalkarjem je dajala povelja z jedva opaznim lismanjem glave, vedno resna in rezervirana.

Neki natakar, ki je bil zavoljo velike napomene mnogo ljubeznejši od drugih, je v razgovoru, polnem podrobnosti, dal Gilbertu vsa potrebna pojasnila.

Lepa misteriozna gospa je bila žena nekega industrijskega, ki se je nahajal vedno na potovanju in včasih v hotelu.

Njen mož se je videl samo zvez, zjutraj pa je vedno odpotoval. Bila je znana pod imenom Lilijana.

Zares, to ni bila običajna avantaža in Gilberto, navajen na velike emocije in hrepenečno vedno po močih in večjih, se ni hotel odreči lepe gospice s tujinskim naglasom in je sklenil, da jo dobi v svoje roke. Ker je že davno preživel prvo mladost, ga je novi ljubavni roman zanimal in mučil obenem.

Lilijana mu je bila naklonjena: njen mož jo je sicer ljubil, ali je bil posem zavzet po svojih postih in zato se je čutila zanemarjeno.

V svojih dekliških sanjah je hrepela po ognjenem, zanosnem in romantičnem človeku, ali njen mož je bil hladen, pozitiven računal, čutila je potrebo po ljubkovljaju, kakšnega je bila deležna v svojih otroških letih, njen mož pa ji ni izkazoval nobenih nežnosti. Posli

nevarnosti in indiskretnih pogledov. Pristanete!

Drugi dan se je Gilberto dolgo razgovarjal z Lilijano.

Ker je bil gotov svojega plena, je bil odprt in ji je razdelil vse svoje skrivnosti. V neki hišici, ki jo je ljubosumno čeval, je bil res skrilivo dragočenosti neizmerne vrednosti.

Gilberto ni legal in se je ves predal poslednjim pripravam za pot, nestrpno pričakuječ trenotek, ko pride v mesto, ki ga je bila izbrala Lilijana in ki je imela biti prva postaja njiju medenega meseca.

Lilijana je pristala na to, da odpotvjeta, ali pri svoji originalnosti mu je postavila pogoj, da jo mora spoštovati kot gestro do trenoteka, ko pride na odrejeno mesto.

Potem, ko je pozvala ravnatelja hotela, je Lilijana plačala vse računa in dala potrebna navodila v slučaju neprizakovanega prihoda njenega moža. Velela je, naj se pripravi avto, ki naj odpelje dva zatujljena goloba do postaje, da bi mogla, vsa kopreneča po ljubezni, nadaljevati pot proti Edenu uživanju.

Nosač je že prinesel težke kovčke.

Ravnatelj hotela jo je pospremil do avta, sam pa je izročil eleganten, dragocen majhen kovček, podzdravil s spôsobljivim nasmehom gosta, ki sta si postala prijatelja ponovil je povelje šoferju in avto se je odpeljal z vso brzino po buenih mestnih ulicah.

Znotraj pa sta grulila dva golobka, spustivša za ta čas zavese ne vedoč ne za čas, ne za prostor.

Nenadoma je avto zatobil, švignil je skozi vrata na neko dvorišče in se ustavil.

Gilberto se je stresel; pogledal je skozi okonec in se vzemiral, vičec, da nista na postaji.

Lokav kakor je bil in navajen, da vara s svojo pretkano umetnostjo svojo okolico in tudi najinteligentnejše ljudi, je pomisil takoj, da se je morda ajel v nastavljenem past.

Inštinktivno je segel z roko v žep, da izvleče revolver, ali lepa plavolaska, ki je vse to že napredovala, ga je držala že čvrsto za roke, ostro preteč in z ironičnim smehom ga je prepričala, da je vsak odpor zastonj.

Vse to je trajalo samo nekoliko sekund. Vratioča od avtomobila so se odprla, dvojica došlecev je zatribila Gilberta, razoržila ga in odvedla, spremljana po Lilijani v kabinet policijskega komisarja.

Lilijana je vstopila, pozdravila s spôsobljivim glasom, sneča klobuk in vlasuljo in se predstavila:

— Alberto Vilim, detektiv.

— Arturo Gruž, nevarni mednarodni tat draguljev.

Zadnji osoanki Maja - pleme.

Še v večji meri kot inžinjorka Aztekov in Inkov je vzbudila in ohranila zanimanje znamnosti skrivnostna, starodavna Maja - kultura centralne Amerike.

V angleškem Hondurasu so razkrili na malem raziskovalnem potovanju v maloznanem ozemljju pleme, ki je štelo kakih petdeset oseb.

Neko mlado deklico, ki kaže čist mongolski tip, so priveli v London. Barva kože je medno rjava in lasje so črni.

Razkrita vas se nahaja v katerji že davno ugaslega vulkana. V bližini so našli ostanke starodavnega Maja mesta Lubantum. Ti preživeli ljudje Maja - pleme, — je reklo voditelj ekspedicije.

Njen mož se je videl samo zvez, zjutraj pa je vedno odpotoval. Pravico imam izvedeti to!

##